

Xalet del Catllaràs

La Pobla de Lillet

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la Serra del Catllaràs, al sud-oest del municipi.
Emplaçament Anar a Falgars, seguir la pista forestal i les indicacions. A uns 12 km del poble.

Coordenades:

Latitud: 42.22398
Longitud: 1.97117
UTM Est (X): 415094
UTM Nord (Y): 4675157

Classificació

Número de fitxa 08166 - 9
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modernisme
Segle XX
Any 1902
Autoria de l'element: Antoni Gaudí
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL, núm. 549 (05/07/2006)
Número inventari IPA, núm. 31201
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de La Pobla de Lillet, Plç. Ajuntament, núm.1. 08696-La Pobla de Lillet
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga

Data de registre de la fitxa: ds., 09/05/2009 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés, OPC
Data de la darrera revisió: dj., 19/02/2026 - 15:48

Descripció

L'emblemàtic edifici de principi de segle XX té unes característiques molt particulars definides per una simbiosi entre la funcionalitat i l'estètica dels diferents elements que el componen, característica molt pròpia de l'estil gaudinià. És un edifici de planta rectangular, format per una volta de canó apuntada per l'exterior que es transforma en catenària per l'interior i que descriu la forma externa de les dues façanes principals. L'aresta de la volta forma el carener de la coberta, que actua alhora com a teulada i com a parament vertical exterior. Aquestes façanes presenten una sèrie de finestres en forma de mansarda, cobertes amb viseres. Les dues façanes laterals són totalment verticals, mancades d'ornamentació i presenten poques obertures. L'edifici consta de tres plantes, que es comuniquen per l'exterior a través d'una gran escala, actualment és una estructura de ferro, però en origen tenia unes característiques força particulars, ja que l'escala no només tenia la funció d'accés, sinó que en el seu interior s'hi ubicaven dos safareigs, dos banys, i dues carboneres. Verticalment era compartimentat en dos habitatges, en els que es distribuïa i habitava el personal en funció de la seva activitat i classe social. Així, a la planta baixa hi havia les cuines-menjador i les habitacions del personal de manteniment i serveis de l'edifici. A la planta primera, la més aïllada i confortable, s'allotjaven els directius i enginyers amb les seves famílies. Les golfes, formades per un únic espai obert en cada habitatge, eren destinades a dormitori i estudi dels tècnics de menor categoria. L'edifici tenia dues xemeneies, la principal situada al mig del carener, recollia els fums de sis estufes que escalfaven l'interior. Originàriament l'edifici tenia un sòcol de còdols al llarg de tota l'alçada de la planta baixa i un arrebossat a la resta de la superfície, a més d'un acabat decoratiu del carener, també amb còdols. La imatge primigènia sembla que no trigà gaire temps en patir les primeres modificacions, i al llarg dels anys s'han realitzat molts canvis que han canviat totalment el seu aspecte exterior i també la distribució interior.

Observacions:

A pocs metres del Xalet, a peu de la pista, hi ha un petit refugi. Es tracta d'una construcció de planta rectangular, feta de murs de pedra. Al seu interior trobem una llarg de foc i una estructura de fusta. L'edifici és obert per tal de donar refugi i aixopluc a excursionistes.

La fotografia en blanc i negre és escanejada del llibre: BASSEGODA, J.; ESPEL, R., ORRIOLS, R. (2002): Gaudí a la Vall de Lillet. Editen: Àmbit de Recerques del Berguedà i Amalgama edicions. Impremta Boixader, La Pobla de Lillet, pàgina 25, consta que és de l'Arxiu Luigi.

L'any 2018 va finalitzar la rehabilitació promoguda pel Consell Comarcal del Berguedà i l'Ajuntament de la Pobla de Lillet que va retornar l'edifici al seu aspecte originari.

Història

L'origen de la construcció del xalet- refugi de Catllaràs és fruit de la intensa activitat minera que hi havia a la zona. El xalet fou construït en una zona propera als punts d'extracció del carbó, per tal que servís de refugi per als tècnics, enginyers i alguns treballadors relacionats amb el treball a les mines que proporcionaven carbó a la fàbrica de ciment del Clot del Moro. Les obres començaren el 1.902 amb un

projecte d'Antoni Gaudí, encarregat per Eusebi Güell, i s'hi treballà durant la primera dècada del segle XX. El 1.907 el sòcol original fet amb còdols de riu fou cobert amb un arrebossat de ciment pòrtland i es modificà el pendent de les viseres de les finestres. L'any 1.932 passà a mans de l'ajuntament de La Pobla de Lillet, convertint-se en edifici d'utilitat pública. Els anys quaranta s'hi porten a terme obres de restauració, quan l'edifici encara tenia vida però havia patit una forta degradació. Però va ser el 1.971 i 1972 quan les reformes dutes a terme per ICONA van canviar de forma més dràstica l'atractiu aspecte original de l'edifici, per tal de readaptar-lo com a casa de colònies. Es substituï l'escala original per una de metàl·lica, i s'aplicà a tota la coberta la pissarra artificial que li dóna l'aspecte que va mantenir fins a la darrera restauració feta el 2018 i que ha retornat al seu aspecte originari. Durant molts anys aquesta obra arquitectònica restà ignorada, en part afavorit per la seva pròpia ubicació al mig del Catllaràs. La notícia que confirma l'origen del projecte del Xalet, és un informe publicat el 1946 per l'arquitecte Assís Viladevall i Marfà a la revista "Cortijos i Rascacielos" de Madrid, on es relata que Domènec Sugranyes Gras (des de 1914, ajudant de Gaudí a la Sagrada Família, i a partir del 1926, el seu successor), en una conversa mantinguda amb Antoni Gaudí li confirmà l'autoria del projecte del Xalet del Catllaràs.

Un estudi científic encarregat per la Generalitat de Catalunya a l'arquitecte Galderic Santana, director de la Càtedra Gaudí de la Universitat Politècnica de Catalunya, precisa que Gaudí fou l'autor del disseny, tot i que no va dirigir la construcció que va realitzar el seu col·laborador Juli Batllell. Aquest estudi es va presentar oficialment el 18 de febrer de 2026 a la Pobla de Lillet i ha confirmat definitivament l'autoria atribuïda a Gaudí.

Bibliografia

BASSEGODA, J.; ESPEL, R., ORRIOLS, R. (2002): Gaudí a la Vall de Lillet. Editen: Àmbit de Recerques del Berguedà i Amalgama edicions. Impremta Boixader, La Pobla de Lillet.

FRANCÀS I PATSÍ, À. (1997): La Pobla de Lillet. Història, costums i tradicions de la Vall de Lillet (Berguedà). Columna Albí, Berga. Inventari del Patrimoni Arquitectònic, núm. 31201. Generalitat de Catalunya.

ROSIÑOL I ORRIOLS, J. (1988): El passat de la nostra vila. La Pobla de Lillet. Recull històric, geogràfic i cultural. Ed. La Llar del Llibre, Barcelona.

VVAA. (2000): "El Catllaràs, una serra singular". L'Erol, núm. 67, hivern 2000.

